

KØBENHAVNS KOMMUNE:

TILGÆNGELIGHED OG BRUGERVENLIGE AFFALDSORDNINGER
- LIGE MULIGHEDER FOR ALLE:

**RAPPORTERING AF CENTRALE RESULTATER
FRA GENNEMFØRTE BORGERUNDERSØGELSER**

11. juli 2017
Troels Klinke Hansen
tkh@ziba.dk

ZIBA
Valkendorfs­gade 30³.
1151 København K

+45 7020 1421
kontakt@ziba.dk
ziba.dk

INDHOLDSFORTEGNELSE:

1. Indledning	side 3
2. Undersøgelsens struktur, metode og forløb	side 3
3. Centrale resultater	side 5
4. Baseline-undersøgelsen	side 5
5. Møder og interviews med inspektører og gårdmænd/viceværter.....	side 13
6. Dialogproces #1 før forsøgene.....	side 13
7. Dialogproces #2 under forsøgene.....	side 15
8. Effekt- og evalueringsundersøgelse.....	side 18

1. INDLEDNING

Denne rapportering samler de centrale resultater fra de forskellige undersøgelser, der er gennemført i udviklingsprojektet "Tilgængelighed og brugervenlige affaldsordninger - lige muligheder for alle".

Formålet har været at undersøge, hvordan forskellige tiltag og optimeringer af affaldsløsningerne eventuelt kan medføre en øget og/eller bedre affaldssortering og aflevering af mere affald til genanvendelse, herunder hvordan forskellige løsninger opleves af borgerne.

Hypotesen var, at man igennem en forbedret brugervenlighed og øget tilgængelighed i og omkring afleveringssteder kan påvirke beboernes kildesortering i en positiv retning, herunder en øget interesse for og tilfredshed med afleveringsmulighederne.

Da denne rapport indgår i en større, samlet rapportering, har i ikke her medtaget yderligere omkring projektets formål mv., men alene fokuseret direkte på analyse- og undersøgelsesprocessens resultater.

2. UNDERSØGELSENS STRUKTUR, METODE OG FORLØB

Der er gennemført undersøgelser i alt fire bebyggelser/afdelinger:

To større afdelinger:

1. Lejerbo afd. 463: Akaciaparken (Valby). I alt 300 etagehusstande.
Alle dele af undersøgelsen (se næste side).
2. FSB: Skolevangen 1, Brønshøj. I alt 304 etagehusstande.
Alle dele af undersøgelsen (se næste side).

To mindre afdelinger:

3. Hectorgården, Tagensvej: I alt 73 etagehusstande.
Kun med i første del af undersøgelsen (se næste side).
4. Lejerbo afd. 384: Retortvej. I alt 43 etagehusstande.
Kun med i sidste del af undersøgelsen (se næste side).

Målgruppen var i alle tilfælde generelt *alle borgere* i disse udvalgte almene boligforeningers afdelinger, men vi havde herunder fokus på en specifik målgruppe, som vi antog kunne have besværligheder ved at kildesortere og aflevere forskellige fraktioner (udover restaffaldet) til sortering og genanvendelse: Ældre, børn, gangbesværede og personer med fysiske funktionsnedsettelse i forskellig grad og omfang.

Der er gennemført følgende undersøgelser:

1. Baseline-undersøgelse (før forsøgene):

- Blandt i alt 739 husstande (ikke Retortvej).
- Gennemført før forsøgene i august-september 2016.
- Gennemført ved:
 - Omdeling af informationssedler til samtlige husstande
 - Personlig kontakt (henvendelse direkte til husstanden af interviewer) til så mange som muligt
 - Sedler til alle, som vi ikke traf hjemme/som ikke åbnede døren
 - Alle kunne deltage i undersøgelsen ved enten personlige, telefoniske eller mailbaserede interviews.
 - Omfattende ambitiøst spørgeskema

2. Møder og interviews med inspektører og gårdmænd/viceværter

Både før, under og efter forsøgene

3. Dialogproces #1 før forsøgene:

Personlige kvalitative dialoginterviews i Akacieparken, Skolevangen og Retortvej. I alt 9 borgere med fokus på børnefamilier, kroniske funktionsnedsættelser og gangbesvær.

4. Dialogproces #2 under forsøgene:

Samme som punkt 3.

5. Effekt- og evalueringsundersøgelse (efter iværksættelse af forsøg):

- Blandt i alt 709 husstande (ikke Hectorgården).
- Gennemført efter/under forsøgene i maj-juni 2017.
- Gennemført ved:
 - Omdeling af enkle spørgeskemaer til samtlige husstande
 - Udsendelse af mail til alle, som var tilmeldt i basis-undersøgelsen
 - Korte personlige borgerinterviews/snakke i området/ved forsøgene

3. CENTRALE RESULTATER

Denne rapportering beskriver de centrale resultater - både fra selve forløbet og processen og fra de gennemførte analyser.

Nogle resultater er beskrevet som generelle og overordnede konklusioner på tværs af de gennemførte delanalyser. Andre resultater hidrører alene fra én eller få af delanalyserne (det vil fremgå på de følgende sider).

Et af de vigtigste og overordnede resultater har været:

Meget lavt engagement i forsøg og undersøgelserne:

Vore intentioner med det fra starten omfattende og ambitiøse undersøgelsesdesign var naturligvis at involvere og engagere så mange som muligt i både forsøgene og i evalueringen. Allerede ved projektets start i 2016 var fokus på at undgå, eller i hvert fald at minimere, en 'ligeglad og umotiveret tilgang' fra beboernes side.

Derfor brugte vi mange ressourcer på at informere og henvende os til borgerne, for at få dem til at interessere sig for forsøgene og for at få dem til at deltage i undersøgelserne. Det er en metode, som vi har anvendt til en række andre undersøgelser på affalds- og genbrugsområdet i både Københavns Kommune, andre hovedstadskommuner, i Odense, Kolding, Viborg, Helsingør m.fl. og som har vist meget gode resultater omkring netop involvering og engagement i lignende forsøg.

På trods af vore ihærdige og omfattende bestræbelser er en af de vigtigste konklusioner, at dét ikke lykkedes. Der har ganske enkelt været et påfaldende lavt deltagerengagement fra beboernes side. Vi vil undervejs i rapporten specificere dette.

Det er igennem dette prisme, som resultaterne fra undersøgelserne - både de lave besvarelsesandele og de 'blodfattige' svar - skal fortolkes.

3.1. Baseline-undersøgelse (før forsøgene):

Som det fremgår af omstående tabel er der i alt 676 husstande i de tre afdelingen, som deltog i denne første del.

I alt opnåede vi igennem personlige henvendelser kontakt til 427 (63%) af disse husstande og et tilsagn om at ville deltage fra 387 (57%). Som det fremgår foretrak langt de fleste heraf at udlevere deres mailadresse og besvare skemaet digitalt, mens ca. hver fjerde ønskede at få skemaet udleveret i papirform og aflevere/fremsende det indenfor en uge.

UDLEVERET									
	I alt	Kontakt?		Tilsagn		Via...			I alt
		Nej	Ja	Nej	Ja	Telefon	Papir	Mail	
Hectorgården	72	26	46	9	37	7	10	20	37
Akacieparken	300	99	201	18	183	9	49	125	183
Skolevangen	304	124	180	13	167	9	30	128	167
I ALT	676	249	427	40	387	25	89	273	387

Ud af de i alt 387 tilsagn/udleverede skemaer opnåede vi i alt 199 interviews. Det svarer til 51% af alle tilsagn/udleverede, mens det svarer til 29% af alle beboere/ husstande.

Som det ses af tabellen her er der forskelle de tre afdelinger imellem. Svarandelen var højest i den lille afdeling Hectorgården (som efterfølgende dog trak sig ud af forsøget), mens vi i Skolevangen opnåede svar fra 31% af alle og fra 26% af alle i Akacieparken:

SVARANDEL								
	Husst.	Udlev.	Svar via...			I ALT	Svarandel	
			Tlf.	Papir	Mail		ift. alle	ift. udlev.
Hectorgården	72	37	5	6	15	26	36,1%	70,3%
Akacieparken	300	183	11	4	64	79	26,3%	43,2%
Skolevangen	304	167	10	8	76	94	30,9%	56,3%
I ALT	676	387	26	18	155	199	29,4%	51,4%

Svarenes kvalitet skal dog, idet vi henviser til den indledende beskrivelse af involvering og engagement, kommenteres.

Der var mange af svarene, som var meget overfladiske, enten ved at man sprang de åbne besvarelser over (dér, hvor man med egne ord skulle beskrive holdninger, oplevelser, årsager mv.) eller ved at man afbrød besvarelsen før færdiggørelsen.

Samlet set betragter vi både processen og svarandelen, trods vor ihærdige og omfattende indsats, som utilfredsstillende. Det afspejler allerede her en fra majoritetens side manglende interesse i området og en generel kultur på affaldsområdet, som er meget uengageret grænsende til at være ligeglad. Det er kun et lille mindretal, som interessere sig for affaldssortering og aflevering til genbrug og genanvendelse.

Med dette sagt vil vi på de følgende sider beskrive de væsentligste resultater fra baseline-undersøgelsen:

Overordnede holdninger til de nuværende affaldsløsninger - godt og dårligt:

I **Akacieparken** fremhæves især af **gode ting** det forhold, at affaldsløsningerne (for restaffald og papir) ligger tæt på opgangene og boligerne. Man har en skakt/sug lige uden for døren, og det er meget bekvemt og nemt, samtidig med at papircontainerne står nede ved hver eneste opgang, lige ved siden af postkasserne (således at reklamer, lokalaviser mv. kan smides direkte ud).

Det som **fungerer dårligt** i **Akacieparken** er især at der er et frygteligt rod med hensat og -kastet affald i trappetårne, at folk/beboerne generelt ikke overholder affaldsreglerne, men (opleves det) bare smider deres affald hvor man nærmest ønsker det. At der simpelthen ikke er en opmærksomhed, forståelse eller interesse for at sortere og aflevere affald til genanvendelse. Der er enkelte der påpeger, at affaldsbeholderne i Materielgården ikke står så overskueligt, så brugen fremmes intuitivt, men de fleste har slet ikke en oplevelse og vurdering heraf.

I **Skolevangen**, hvor hver af de elleve blokke har beholdere til de mest gængse fraktioner stående udenfor hver blok ved vejene (hhv. især Muldager og Kildeager), er det især dét sammen med skaktene, som fremhæves som **godt**.

Også i **Skolevangen** oplever mange det som **dårligt**, at (andre) folk ikke er gode til at sortere og aflevere ordentligt. Der er for mange der bare smider alt ud i den/de samme containere, eller også bare smider det i den første den bedste container. Derudover nævnes det, at der kan være for langt til storskrald mv. og at det derfor bare sættes rundt omkring, ligesom der ikke er ordentlig skiltning omkring hvad der skal i hvilke containere.

Både i Akacieparken og i Skolevangen bekræfter inspektører og gårdmænd det tegnede billede og at situationen primært er som beskrevet. Der er begge steder et lille mindretal, som gerne vil og som gør en ihærdig indsats, men de fleste er ligeglade og udviser stor ligegyldighed (fordi man generelt har mange andre dele af ens hverdag, som man tænker mere over eller arbejder mere med).

Det betyder to ting: Skakten tager *meget* af det genanvendelige affald og der er ofte *rod i og omkring* beholderne. Dét betyder så igen, at der kommer klunsere og roder, og 'rod avler mere rod' synes at være den mekanisme, man er oppe imod, med lugt og affald, der flyder omkring på området.

I **Hectorgården** er man især **tilfredse** med, at der indenfor en overskuelig afstand er gode muligheder for at aflevere de fleste fraktioner centralt i gården. Der udtrykkes ikke **utilfredshed** af betydning.

Den overordnede tilfredshed med de eksisterende affaldsløsninger:

Herefter er deltagerne blevet bedt om at give en karakter imellem 1 og 7 for deres tilfredshed med den eksisterende affaldsordning. 7 er den højeste karakter og 1 er den laveste:

- 7: Helt tilfreds: Fungerer perfekt - intet at forbedre
- 6: Stort set tilfreds
- 5: Ret tilfreds
- 4: Hverken eller
- 3: Ret utilfreds
- 2: Stort set utilfreds
- 1: Helt utilfreds: Fungerer slet ikke

Som det ses i tabellen nedenfor ligger de gennemsnitlige karakterer på det meget moderate, for ikke at sige utilfredsstillende, niveau. Sammenlignet med tilsvarende undersøgelser på området er det i hvert fald et ret lavt niveau. 6 og 7 betragtes som karakterer, som gives når man er tilfreds, og dét er kun hver 3. ud af alle. Resten giver karakterer derunder - kun ganske få er meget utilfredse (1 of 2), men angiver tilfredsheden til det 'mellemfornøjelige' 3, 4 eller 5:

	1	2	3	4	5	6	7	?	Gns.
I ALT	2,5%	3,8%	11,4%	13,9%	35,4%	20,3%	8,9%	3,8%	4,79
Akacieparken	0,0%	2,9%	5,9%	17,6%	41,2%	20,6%	8,8%	2,9%	4,98
Skolevangen	2,8%	4,2%	19,7%	8,5%	31,0%	16,9%	11,3%	5,6%	4,63
Hectorgården	0,0%	13,2%	5,3%	7,9%	15,8%	23,7%	34,2%	0,0%	5,34

Kun et fåtal af de deltagende beboere har funktionsnedsættelser:

Cirka ni ud af ti oplever ingen funktionsnedsættelser af hverken hænder, arme eller ben:

	HÆNDER	ARME	BEN
Nej, har ikke nedsat funktionsevne	88%	95%	83%
Ja, har nedsat funktionsevne (begge)	5%	4%	13%
Ja, har nedsat funktionsevne på én (brug)	5%	1%	4%
Ja, har nedsat funktionsevne på én (ikke brug)	2%	0%	0%
<hr/>			
Kort/mellemlang varighed	38%	41%	15%
Kronisk/bestandig	27%	37%	70%
Andet	35%	22%	15%

Samlet set er der dog kun et meget begrænset overlap de enkelte grupperinger imellem, således at det er i alt 28% af de deltagende, som har én af de tre funktionsnedsættelser.

Tilfredsheden med de samlede affaldsløsninger ligger lavere for disse 28% (med funktionsnedsættelser), nemlig 4,56 end for de 72% uden funktionsnedsættelser, som ligger på 4,89. Det samlede resultat var 4,79.

Dét man primært er utilfreds med er afstanden fra boligen til mulighederne for at aflevere affald til genanvendelse. Afstanden gør, at man har vanskeligere ved at aflevere det, fordi man har gangbesvær eller bærebæsvær.

Det samme billede ses på andre funktionsnedsættelser som synet, høreevnen, astma/allergi, læseevnen eller hukommelsen:

	SYN	HØRE	ASTMA/ ALLERGI	LÆSE	HUKOM- MELSE
Ingen problemer	82%	82%	72%	96%	90%
Få problemer	15%	15%	20%	3%	9%
En del problemer	2%	0%	5%	1%	1%
Mange problemer	1%	3%	3%	0%	0%

Ligeledes er der meget få (samlet set ca. hver 10.), som bruger en eller form for hjælpemiddel ifm. deres funktionsnedsættelse:

	ROLLATOR	STOK (støtte)	STOK (syn)	KØRESTOL
Bruger aldrig	93%	94%	96%	91%
Bruger sjældent	4%	0%	3%	2%
Bruger ofte	0%	2%	0%	4%
Bruger altid	3%	4%	1%	3%

Alt i alt må vi erkende, at de deltagende afdelinger og beboelserne kun har en lille del, som befinder sig i den specifikke målgruppe for forsøgsprojektet.

Samlet set svarer dette dog til en repræsentativ andel - og ejendommene må derfor siges at være 'gennemsnitlige' hvad disse kriterier angår.

Børns involvering i affaldssortering:

I Akacieparken havde ca. hver 3. hjemmeboende børn under 18 år. I Skolevangen er det noget lavere (14%). Begge steder er deres involvering i affaldssortering lav - i Akacieparken helt nede på 3,55 ud af 7 og i Skolevangen noget højere (4,51). Årsagen til, at det er højere i Skolevangen er mulighederne for at kunne aflevere de basale fraktioner ud for hver boligblok:

Børn involveret	1	2	3	4	5	6	7	?	Gns.	A	S	H
Andel af interviews									23%	34%	14%	19%
Involvering	13,1%	18,3%	5,2%	10,5%	7,8%	19,6%	19,0%	6,5%	4,24	3,55	4,51	6,02

Vigtighed af at sortere og mulighed for at aflevere:

De to næste tabeller viser først deltagernes vurdering af vigtigheden af at sortere og aflevere de forskellige fraktioner og dernæst mulighederne for rent faktisk at kunne aflevere dem.

Da begge spørgsmåls skalaer var semantiske (tekst-formuleringer) og det ene spørgsmål havde fire afkrydsningsmuligheder og det andet fem, så har vi omregnet det til et gennemsnit og angivet, hvor tæt på 'det optimale' (4 i det første spørgsmål, 5 i det næste) gennemsnittet ligger.

Som det ses synes deltagerne i meget høj grad (over 90% på nær hård plast) at det er meget vigtigt at aflevere de forskellige fraktioner (højest ligger ikke overraskende batterier og miljøfarligt affald). Gennemsnittet ligger højt, 3,72 ud af 4 (lig 93%). Der er ikke tvivl om, at man føler det (måske nok også lidt politisk korrekt) at sortere rigtigt - og der er ikke stor forskel på de tre afdelinger (de tre kolonner til højre):

	Slet ikke 1	Lidt 2	Ret 3	Meget 4	?	Gns.	Ud af max 100%	A	S	H
Papir	1,4%	4,3%	24,6%	65,2%	4,3%	3,61	90%	3,68	3,52	3,63
Pap	0,0%	2,9%	27,9%	63,2%	5,9%	3,64	91%	3,71	3,47	3,75
Glas	0,0%	1,5%	25,4%	70,1%	3,0%	3,71	93%	3,74	3,62	3,88
Hård plastik	0,0%	10,3%	26,5%	57,4%	5,9%	3,50	88%	3,50	3,46	3,59
Elektronik	0,0%	1,4%	15,9%	78,3%	4,3%	3,80	95%	3,84	3,69	3,92
Batterier	0,0%	0,0%	13,0%	85,5%	1,4%	3,87	97%	3,88	3,81	3,88
Miljøfarligt affald	0,0%	0,0%	10,1%	88,4%	1,4%	3,90	97%	3,91	3,85	3,97
Gennemsnit						3,72	93%	3,75	3,63	3,80

Oplevelsen af mulighederne for at aflevere de enkelte fraktioner matcher ikke omstående vigtighed. Gennemsnittet er 3,95 ud af 5. Man har bedst mulighed for at aflevere papir og dårligst mulighed for at aflevere dét, som man oplever som vigtigst, nemlig miljøfarligt affald elektronik og batterier:

	Meget dårlige 1	Dårlige 2	Både og 3	Gode 4	Meget gode 5	?	I ALT	Ud af max 100%	A	S	H
Papir	0%	2%	14%	33%	50%	2%	4,33	87%	4,38	4,28	4,25
Pap	2%	8%	18%	45%	28%	0%	3,95	79%	4,13	3,72	4,18
Glas	0%	11%	10%	46%	32%	2%	4,00	80%	4,39	3,75	4,38
Hård plastik	2%	8%	19%	38%	24%	11%	3,89	78%	3,85	3,95	3,57
Elektronik	0%	10%	19%	41%	22%	8%	3,83	77%	3,81	3,85	3,84
Batterier	2%	8%	21%	34%	26%	11%	3,89	78%	3,79	4,09	3,71
Miljøfarligt affald	3%	11%	21%	24%	15%	29%	3,64	73%	3,38	3,86	3,80
Gennemsnit							3,95	79%	3,96	3,93	3,96

I øvrigt sagde inspektøren i Skolevangen, at batteribeholderne aldrig bliver tømt - flere er ødelagte og i den ene beholder har en lille fugl bygget sig en lille rede med unger i!

Sorteringsadfærd:

To ud af tre deltagere erkender, at de 'få eller flere gange' hver uge benytter skakten til restaffald til at smide genanvendeligt affald ud. Kun 37% siger, at dét har de ikke gjort.

	Ingen gange	1-2 gange	3-5 gange	5 gange eller flere	?	Gns.	A	S	H
Smidt genanvendeligt affald i skakten til restaffald?	37%	32%	15%	8%	8%	1,95	1,79	2,29	2,33
Benyttet beholderen til papir	24%	56%	14%	3%	3%	1,96	2,02	2,04	1,63
Benyttet beholderen til glas	45%	50%	3%	0%	2%	1,58	1,62	1,55	1,50
Benyttet andre beholdere til ex. metal, hård plast, elektronik eller batterier	54%	32%	7%	2%	5%	1,54	1,46	1,80	1,25

Som det videre ses har langt de fleste (tre ud af fire) brugt papirbeholderen mindst én gang om ugen. Det er færre ca. halvdelen) som har brugt en beholder til glas og endnu færre, som har brugt en af de andre beholdere.

Holdninger til forskellige områder og udsagn:

Sluttelig har vi bedt deltagerne om at forholde sig til en række mere specifikke udsagn om forskellige aspekter ved affaldsløsningerne.

Udsagnene kan betragtes som problem-hypoteser, som vi så bad deltagerne om at erklære sig enige eller uenige i. Holdninger skulle de markere på skalaen fra 1 til 7, hvor 1 er lavest og udtryk for 'meget stor uenighed' og 7 er højest og lig 'meget stor enighed'.

Som det ses erklærer man sig i vid udstrækning primært uenige i udsagnene, i hvert fald ligger majoriteten af svar i den lavere ende:

	1	2	3	4	5	6	7	?	Gns.	A	S	H
Beholderne til genanvendeligt affald er placeret dårligt ift. min lejlighed	33%	13%	9%	6%	14%	7%	12%	6%	3,25	3,58	3,28	1,38
Gangarealerne hen til affaldsområdet forhindrer mig ofte i at aflevere til genanvendelse	43%	19%	10%	9%	6%	3%	6%	4%	2,46	2,35	2,84	1,13
Området med beholdere til genanvendeligt affald er uoverskueligt indrettet	32%	16%	7%	19%	10%	1%	7%	6%	2,92	3,03	2,72	2,57
Det kan godt være lidt utrygt at gå over med affald	49%	16%	4%	9%	4%	1%	9%	7%	2,38	2,38	2,30	2,01
Der er langt fra min opgang og over til beholderne til genanvendeligt affald	35%	16%	9%	16%	9%	3%	10%	3%	2,97	3,34	2,85	1,41
Affaldsskiltene er utydelige og ikke informative nok	23%	21%	14%	14%	6%	6%	12%	5%	3,27	3,07	3,64	2,50
Affaldsbeholdernes højde gør det svært at aflevere til genanvendelse	47%	13%	13%	9%	6%	1%	4%	6%	2,31	2,20	2,28	2,26
Affaldsbeholdernes udformning gør det svært at aflevere til genanvendelse	35%	20%	17%	10%	3%	1%	6%	7%	2,50	2,34	2,73	1,75
Adgangen/åbningstiderne til beholderne til genanvendeligt affald er ikke gode nok	61%	10%	4%	13%	1%	1%	1%	7%	1,86	1,60	2,24	1,19

Generelt kan vi konkludere, at borgerne IKKE oplever og erkender en stort problem med de nuværende affaldsløsninger, og der er IKKE et uforløst behov eller 'en brændende platform'. Dette spiller, sammen med den generelle lave interesse og lave engagement, som vi beskrev indledningsvist, en afgørende rolle for forståelsen af den kultur, vi har mødt i projektet.

3.2. Møder og interviews med inspektører og gårdmænd/viceværter

Vi har indarbejdet de vigtigste af inspektørers og gårdmænds/viceværter oplevelser og synspunkter i det ovenstående.

Derudover skal det pointeres, at ingen af dem har været overraskede over det matte engagement, den lave deltagelse og svarandel og blandingen af få meget gode og uddybende svar og mange kvalitetsmæssigt 'svage' svar.

En del af årsagen var i første baseline-del et langt og komplekst spørgeskema, som afdækkede mange forskellige aspekter i detaljer. Især de to store afdelingers sociale profil har været 'værre' end antaget og forventet og mange har nok opgivet grundet omfanget og kompleksiteten.

Generelt bekræfter inspektører og gårdmænd de resultater, som fremgår af de enkelte analysedele.

3.3. Dialogproces #1 før forsøgene:

Personlige kvalitative dialoginterviews i Akacieparken, Skolevangen og Retortvej. I alt 9 borgere med fokus på børnefamilier, kroniske funktionsnedsættelser og gangbesvær.

Overordnet var det også i denne del overraskende så 'ligeglade' borgere er ift. de eksisterende affaldsløsninger. Man mener ganske enkelt, at den løsning man har, er 'ganske glimrende' - man bruger dem, de fungerer OK, men meget få forholder sig (pro)aktivt til, om noget kunne være anderledes, om noget mangler mv.

Akacieparken:

Det er de 'kendte' holdninger, som udtrykkes. Skakten og suget er bekvemt og nemt at bruge - og bruges ofte, også selvom man godt ved, at det principielt er forkert.

En af gårdmændene fortalte om en familie, som havde demonteret og skåret en hjørnesofa i stykker og putten den i skakten.

Ellers er det netop de centrale punkter, som vi så i den første del, som fremkommer her også: Papirbeholdernes placering tæt på postkasserne er godt. Det er irriterende at der står affald ophobet i trappeskaktene - det er 'andre folk', som er fløjtende ligeglade, som gør det. Det er sjældent eller

aldrig, at nogen af dem går over til materielgården - det er for langt væk, man mangler kendskab til afleveringsmulighederne og generelt opleves det ikke som beboernes sted.

Ingen sorterer 'rigtigt' - ingen er engageret/interesseret. Børn er ikke involveret - dog smider nogle af dem i skakten (men det er jo knapt at være involveret).

Og så oplever man ikke tilgængelighedsproblematikker: Ingen nævner belægning, højde etc. på nuværende løsninger (materielgården), man er grundet skakten og rør/suget ikke 'nødt til' at aflevere på anden måde og det gør 'fordringen' om detailsortering vanskelig. Og ikke mindst: Når andre/området ikke prioriterer affaldssortering, så bliver man opgivende og ligeglade. Det er en sammenhæng imellem en kultur, som skaber ligegyldighed og som signalerer, at sådan gør vi her (afleverer ikke eller afleverer i trappetårnene).

Skolevangen:

Man synes generelt, at der er gode muligheder for at aflevere. Det er nemt at 1) bruge skakten og 2) bruge beholderne ved vejene. Endvidere er der stor ros til gårdmændene, som altid er meget behjælpelige.

Beholderne ved vejene 'roder' meget og er ofte væltet, det er ikke indbydende og kan opleves som 'hulter til bulter'.

De øvrige afleveringsmuligheder (ny genbrugsplads nede for enden og pladsen i midten) er ikke så kendte og ej heller brugte - men man synes at det er godt, at de er der. Man kommer dog sjældent den vej omkring (og prioriterer det ikke), derfor bruger man ikke mulighederne i hverdagen. Papir bruges dog en del.

Det hele mangler en opdatering - løsningerne er der, men synes ikke at være prioriteret. Der mangler fokus, struktur og orden. Endvidere beklager mange sig over, at skiltningen og markeringerne på eller omkring beholderne er for dårlige.

Mange siger, at de gerne ville, men det er nok tvivlsomt; det er formodentlig i højere grad et politisk korrekt svar præget af situationen.

Vi mødte ikke nogen dybere ideale eller principielle holdninger eller adfærd i retning af vilje til eller prioritering af at sortere og aflevere korrekt. Meget få sorterer minutiøst - siger man - men et fåtal i området har fokus på området, og det præger mulighederne. Mange beholder 'bruges bare' uden tanke for skiltning eller hvad der skal i - den første den bedste beholder bruges til det affald, man nu har med sig ned.

Retortvej:

Her var der mest fokus på de nye løsninger, som stod overfor at blive indviet, og man ser positivt på. Flertallet syntes de er smarte og var positive, men nogle syntes også, at de fylder meget i gården. De er pæne nok, men tager meget plads, som kunne være anvendt til socialt samvær.

Man forventer, at et bedre og tydeligere fokus på sortering vil medføre, at flere bruger løsningerne mere. Det forekommer nemt lige at tage affaldet med ned, når man skal afsted, og det ser sjovt og indbydende ud for det fleste.

For børn er det godt og nemt. Godt lågene er væk, de kan være meget bøvlede og svære at løfte.

Man er nervøs for, om affaldsområdet kommer til at lugte om sommeren, hvis man ikke får vasket ting godt nok eller får sorteret affaldet godt nok. Enkelte er derfor også bange for, at det kan tiltrække skadedyr.

3.4. Dialogproces #2 under forsøgene:

I alt ni personlige kvalitative dialoginterviews i Akacieparken, Skolevangen og Retortvej med fokus på børnefamilier, kroniske funktionsnedsættelser og gangbesvær.

Én *kørestolsbruger* (delvist i hjemmet, udenfor går han med rollator) fra Akacieparken er meget optaget af at sortere og aflevere. Han er rygopereret og det påvirker afstanden hvor langt han kan gå med affaldet. Han synes, det roder alt for meget, og at der mangler beholdere rundt omkring, så det kunne være er nemmere.

Han har IKKE oplevet de nye forsøg med ramper som værende bedre. Er meget fokuseret på at få 'de andre' til at sortere bedre og mere og rigtigt, herunder efterspørger han regler og kommunikation 'på deres sprog'. Han har oplevet, at de nye ordninger godt nok er kommet tættere på, men at det hele er blevet MEGET værre, for mange stiller bare alt muligt affald dér, hvor man skulle sortere de enkelte fraktioner. Det er blevet én stor storskraldsplads.

Udover afstanden og manglende beholdere (nærmere opgangene) synes han ikke der er noget andet i vejen. Han tager affald med ud/ned hver dag i den udstrækning han orker det. Noget (det meste) ryger i skakten, selvom han gerne ville frasortere, men kræfterne rækker ikke altid. Det er især større og tungere ting, han ikke kan bære - mindre lette hverdagsting tager

han så vidt muligt med ned og afleverer. Det er en mellemting imellem 'det skal man jo' og ønsket om at stå for 'samfundsordentlighed', som er drivkraften.

Primært er det skakten, der tager skraldet, og han afleverer papir jævnlige, mens andre fraktioner afleveres 1-2 gange om ugen (ikke alt).

Han sagde intet - hverken uhjulpent eller hjulpent - om låg, indksthøjde mv. - oplevede det ikke så en reelt problem - eller i hvert fald ikke så dét, som ville gøre forskellen.

Børnefamilier (4):

Børnene er involveret i meget begrænset omfang. I én familie havde man stort fokus på holdningerne bag, mens man i de andre familier generelt ikke sorterer så meget og derfor ikke har børnene involveret.

Hvis man er involveret i hverdagen foregår det dels i køkkenet, dels ifm. opmærksomhed på papir, pap mv. Denne familie mangler mulighed for at sortere organisk i køkkenet - det ville man gerne, for så ville det være nemmere at tale med børnene om sortering i hverdagen.

På Retortvej synes børnene, at det er sjovt at aflevere. Det opleves som betydningsfuldt, og vigtigt, at det *sorteringsmæssigt* er 'tættere' på, så man nærmest kan pege ned eller hen på stedet. Børnene får et 'tættere' kendskab til aflevering.

I Akacieparken er der for langt væk og det er ikke oplagt, for nogle utrygt, at sende børnene derover.

I Skolevangen gik børnefamilien slet ikke op i sortering overhovedet, og de havde derfor reelt ingen holdninger eller synspunkter af betydning. Men dét er jo også en observation og betydningsfuldt resultat i sig selv.

Begge de to store steder var deltagerne 'godt tilfredse' på den uengagerede måde, som vi har mødt i hele undersøgelsen. Det er ikke mange ting, man har at sige - man smider ud i skakten og det er nemt.

Sortering som holdning, som begreb og som livsstil, er et centralt - og manglende - perspektiv. Man ser ikke 'behovet' - man kan jo smide ud i skakt, aflevere papir (og andre ting) ret tæt på hvor man går ned - og derfor mener man selv, at man gør det, der skal til, og man oplever ikke at der mangler noget endsige at man gør noget forkert.

Når vi har forsøgt at komme nærmere på de hypoteser, som vi havde fra starten (at tilgængelighed også handler om indksthøjde, tunge låg eller lugt

mv.) og at dét hindrer børns deltagelse, så er det slet ikke indenfor skiven. Man forholder sig ikke til dét - årsagerne er dybere og mere generelle, og bunder i en mere grundlæggende holdnings-ligegyldighed. Løsningernes niveau nu matcher derfor det oplevede leve 'behov'.

Dog er én familie meget optaget af at involvere og inddrage, og der ville man gerne have bedre og mere 'inviterende' løsninger, som også børnene kan bruge, men det er mere det kommunikative og opmærksomhedsskabende, som for dem var vigtigt.

Funktionsnedsættelser (2 med svækkede arme og 2 med svækket gang):

For alle fire er det især afstanden, som er et problem. Enten fordi man går dårligt (begge oftest støttende til en rollator) eller fordi fingre/arme er svækkende, så man ikke kan bære så meget så langt.

Svækkelser i arme og fingre handler om gigt, og der kan derfor være svært at bære flere ting samtidigt, man taber ting, det er i det hele taget bøvlet med de mange fraktioner.

Det er især ældre mennesker, etnisk danske, som har nogenlunde greb om sig selv og deres liv, men som i stor grad brokker sig over 'de andre' og hvad folk ikke gør - at andre er ligeglade og at det hele ser frygteligt ud.

En ville gerne have at skaktrøret var bredere, så flere ting kunne komme direkte deri.

Ellers er det heller ikke her de helt lavpraktiske ting omkring lågene på beholderne, højde osv., som man nævner og tænker på. Man er vant til de, som det er, og har ikke tænkt nærmere over, at det er et problem eller kan være anderledes. Man forholder sig til realiteterne og vilkårene.

Det er afstanden og det at skulle holde forskellige fraktioner adskilt og bære dem, som er udfordringen. Derudover nævnes hverdagsproblemer med at åbne emballage, små køkkener uden plads til opbevaring, at nogle/andre ikke gør, som man skal, så det ser forfærdeligt ud...

3.5. Effekt- og evalueringsundersøgelse (efter iværksættelse af forsøg):

Efter de første analyser blev begrænsede succes valgte vi at fokusere på selve effekten af og vurderingen af forsøgene som den egentlige evaluering. Vi opgav med andre muligheden for at gennemføre en så grundig - og derfor sammenlignelig - undersøgelse som vi startede med, og vi har derfor heller ikke mulighed for at foretage en direkte 'før og efter'-analyse. Målet om at lave en sammenlignelig før-og-efter undersøgelse viste i forløbet ikke at være realistisk.

Vi valgte at udarbejde et meget enkelt og kort spørgeskema, som så indeholdt få og konkrete spørgsmål - primært med 'afkrydsninger' og enkelte steder, hvor man kunne beskrive og begrunde sit svar. Fokus er på oplevelsen af selve forsøget - og om det var bedre eller dårligere end før, og på de umiddelbare oplevelser.

Effekt-undersøgelsen gennemførte vi som skrevet tidligere i Akacieparken, Skolevangen og på Retortvej (Hectorgården havde trukket sig ud af projektet og deltog ikke) med tre forskellige svar-indsamlingsmåder:

1. Omdeling af spørgeskemaet i papirform (ét A4-ark med spørgsmål på for- og bagside) til alle postkasser og opfordring til at svare indenfor få dage og aflevere det i postkassen ved materiel-/ejendomskontoret.
2. Udsendelse af mail til alle, som i fase et (baselineundersøgelsen) gav os deres mail-/kontaktinformationer. Opfordring til at bruge 3-4 minutter på at besvare et enkelt spørgeskema digitalt.
3. Personlig kontakt til - og 'snakke-interviews' med - borgere ved de opstillede forsøg. Udgangspunkt i spørgeskemaet og efterfølgende indtastning af svar.

Antal besvarelser og interesse for at deltage:

I alt er der 666 husstande i de tre boligområder. I tabellen her ses, i hvilket omfang vi opnåede svar (og af hvilken kanal).

I Akacieparken opnåede vi 71 interviews (de 28 i papirform, hvilket overraskede alle), 19 på mail og 24 i området. De 71 interviews svarer til 19,6% af alle, hvilket er lidt lavere end i baseline-undersøgelsen.

I Skolevangen opnåede vi i alt 81 interviews (de 34 i papirform, 28 på mail og 19 personligt). De 81 interviews svarer til 26,6% af alle, hvilket også er lavere end i baseline-undersøgelsen.

På Retortvej opnåede vi 18 (ud af 43) interviews, svarende til 41,9%. De 11 var interviews i gården og de 7 var på papir:

SVARANDEL							
	Husst.	Svar via...			I ALT	Svarandel	Fase 1
		Personligt	Papir	Mail			
Akacieparken	362	24	28	19	71	19,6%	21,8%
Skolevangen	304	19	34	28	81	26,6%	30,9%
Retortvej	43	11	7	0	18	41,9%	0,0%
I ALT	666	43	62	47	152	22,8%	27,0%

Centrale resultater:

På de følgende sider gennemgår og kommenterer vi resultaterne fra effektundersøgelsens i alt 152 svar:

Første spørgsmål afdækker, om man overhovedet har set forsøgets nye muligheder til at aflevere. Det er ikke overraskende at stort set alle, som besvarer skemaet, ved hvad vi spørger om. Vi må dog antage, at en stor andel af dem, som ikke har svaret, ikke har lagt mærke til det - og derfor ikke har svaret.

Har du **set** de nye forsøg til aflevering af affald?

	Ja	Nej	Ved ikke
Akacieparken	92,4%	4,9%	2,7%
Skolevangen	97,2%	2,8%	0,0%
Retortvej	100,0%	0,0%	0,0%
I ALT	95,5%	3,4%	1,1%

Næste spørgsmål viser, at brugen af de nye muligheder svinger meget de tre områder imellem. I Akacieparken har kun hver femte (af besvarelserne) brugt forsøgene meget, mens ca. 40% har brugt det lidt/enkelte gange og 40% slet ikke har brugt det (men kun set det).

Tallene er meget højere i både Skolevangen (kun én ud af 20 har ikke brugt mulighederne, men det er de fleste, som kun har brugt det lidt) og endnu mere på Retortvej (fordi det er den eneste mulighed):

Har du/I **brugt** en af de nye muligheder for at aflevere affald?

	Ja, meget	Ja, lidt	Nej
Akacieparken	20,5%	38,5%	41,0%
Skolevangen	42,9%	51,4%	5,7%
Retortvej	57,1%	42,9%	0,0%
I ALT	35,0%	45,1%	19,8%

Hvad fungerer **godt** og hvad fungerer **dårligt** ved de nye affaldsløsninger?

Dette er ét af de såkaldt åbne spørgsmål, hvor deltagerne med egner ord skal beskrive, hvad man mener er godt og hvad der er dårligt. Som beskrevet indledningsvist, er det langt fra alle, som har besvaret disse åbne spørgsmål - de fleste afkrydsede blot de lukkede spørgsmål. Derfor er følgende beskrivelse baseret på et mindre antal besvarelser suppleret med de personlige 'snakke-interviews':

Akacieparken - godt:

Der er to meget dominerende oplevelser:

Tættere på:

Containerne står tættere på folks bolig og er derfor nemmere at bruge. Der er kort afstand hen til stederne. Dét udtrykkes af stort set samtlige. Det er nær ved daglig færden, det er nemt at komme til og man skal ikke gå så langt. Kort sagt er det så mere overskueligt, opleves som nemmere og man bruger det derfor oftere. Giver flere en god oplevelse af at kunne sortere korrekt, og ikke bare smide ud.

Affaldsløsninger har medført mindre affald i trappetårnene:

I og med at de nye affaldsløsninger også - i meget stor grad - er anvendt som storskraldsplads (hvilket er et markant problem, se herunder), så oplever mange, at det er derfor, at der ikke er så mange, som så sætter affald fra sig i trappetårnene. Det er dog en vigtig pointe, at man fra Matrikelgårdens side samtidig har iværksat en 'kampagne', hvor man ikke har fjernet affaldet fra trappetårnene - og ladet det være op til beboerne indbyrdes at finde en løsning via selvjustits. Dette kan have påvirket brugen af forsøgets løsninger negativt.

Akacieparken - dårligt:

"Affald over ALT! Folk sorterer ikke. Det ligner en losseplads."

Vi har valgt at lade én udtalelse være overskrift for dette - vigtige - afsnit, for dét indkapsler hele problematikken. Affaldsforsøgene bliver af mange betragtet som storskraldsaflevering (hvilket det jo slet ikke bliver tømmt tilstrækkeligt til at være) og affaldet ophober sig meget hurtigt. Sorteringen i de forskellige fraktioner virker derfor ikke, da man afkoder steder som storskrald alene. Affaldet hober sig op, bliver spredt ud over områder og ind på legepladsen (også fordi børn har tilgang til det og leger med det), det (kan) tiltrække skadedyr og det skæmmet omgivelserne. Klunsning udefra er også et stort problem. Borgerne kritiserer, at det ikke bliver afhentet/tømt tilstrækkeligt ofte, nu hvor det ser så rodet ud og skraldet får lov til at ligge og rode. Folk kan ikke finde ud af at bruge dem ordentligt - har misforstået stedet og hvordan det skal anvendes. Derfor er mange meget kritiske, for især den løsning, der lå ved parkeringspladsen ud mod Valby Langgade får stedet til at 'ligne det vi kaldes - en ghetto'. Det ser forfærdeligt ud!

Skolevangen - godt:

Der er få og ret korte udtalelser på dette spørgsmål. De fleste skriver bare, at det er OK, at det fungerer udmærket mv. Det er godt at der er bedre plads og at det er lettere at åbne lågene med den nye højde (grundet de hævede ramper). Dét betyder også, at man nemmere kan køre sit affald op med en lille trækvogn. Det hele er mere samlet, alt kan afleveres ét sted og det sender et godt signal om fokus og vigtighed for mange. Det er også godt at man nu nemt kan bortskaffe pap, plast, metal mv. - og at det er mere overskueligt og tydeligt hvad der skal i de enkelte beholdere.

Skolevangen - dårligt:

Også i Skolevangen spiller 'de andres' forkerte brug en stor betydning for de, som har besvaret skemaet. Man bruger dem ikke, som meningen er, putter bare alt muligt i og det roder meget hurtigt. Folk kan - eller vil - ikke finde ud af det og smider bare deres affald efter forgodtbefindende. Der kommer hurtigt til at ligge affald omkring. Dette bekræftes af inspektør og gårdmænd, som bruger meget tid på at rydde op og holde pænt. Nogle mener, at det er fordi folk nu skal gå endnu længere med de forskellige fraktioner, og det gider man ikke. Flere kritiserer ramperne for at være grimme og uden anvendelighed (man har ikke gennemskuet grunden til, at de er etableret). Gårdmændene påpeger, at de i vintertiden kan være vanskelige at salte og holde fri for is, så de er skridsikre mv. Derudover har mange kommentarer til enkeltoplevelser, at en beholder har været overfyldt, at der er for lidt (eller for meget) plads til ex. pap og at klistermærker mangler eller er vanskelige at forstå/afkode hurtigt.

Retortvej - godt:

Udover de forskellige punkter, som fremkom i de personlige kvalitative interviews, er der i denne del ikke meget nyt. Det opleves som nemt, overskueligt og motiverende for nogle, men ikke alle. Det giver en god overskuelig orden, det er nemt at komme til og det signalerer tydeligt, at der er forskellige fraktioner, som skal forskellige steder hen. Man antager derfor, at affaldet sorteres korrekt - eller i hvert fald bedre end hvis der alene stod ens beholdere med låg ved siden af hinanden.

Retortvej - dårligt:

Igen er det 'de andres' dårlige sorteringsadfærd, som de fleste nævner. Det er ærgerligt at alle ikke er med på den og bare sætter affald, hvor de har lyst. Sådan opleves det i hvert fald. Mange nævner, at ja, det er pænt, men det fylder meget og man er nervøs for lugt, tiltrækning af skadedyr mv. Og også her nævnes, at pladsen kunne være brugt til mere sociale formål. Mange efterspørger muligheder for at aflevere glas og især, at at papcontaineren tit er overfyldt meget hurtigt.

Tilfredshed med de nye affaldsløsninger:

Som i baseline-undersøgelsen har alle givet en tilfredsheds karakter for affaldsløsningerne:

	1	2	3	4	5	6	7	?	Gns.
Akacieparken	6,9%	16,8%	12,1%	9,6%	24,2%	17,7%	5,3%	7,4%	4,08
Skolevangen	8,6%	2,9%	1,3%	18,6%	31,4%	20,5%	16,7%	0,0%	4,91
Retortvej	7,3%	3,6%	10,9%	14,5%	5,5%	32,7%	25,5%	0,0%	5,07
I alt	7,8%	8,8%	6,8%	14,4%	25,7%	20,6%	12,9%	3,1%	4,58

Niveauet er, som i baseline, lavt og langt fra tilfredsstillende. Som det ses er niveauet i Akacieparken faldet markant (grundet stor utilfredshed med rod, trods det at afleveringsmulighederne kom tættere på). Tilfredsheden i Skolevangen er steget lidt, men ligger stadig på et lavt niveau:

	Baseline	Effektmåling	Difference
Akacieparken	4,98	4,08	-0,90
Skolevangen	4,63	4,91	+0,28
Hectorgården	5,34	-	-
Retortvej	-	5,07	-
I alt	4,79	4,58	-0,21

Det er vigtigt at fastholde, at antallet af deltagere i effektmålingen er lavere end i baseline - og at vi må formode, at det primært er de interesserede, som har deltaget. De mange 'lige gyldige' eller de, som er meget utilfredse, har formodentlig fravalgt deltagelse i effekt-undersøgelsen. Formodentlig ligger 'tilfredsheden' med forsøget endnu lavere.

Dette perspektiv afspejles - til dels - i næste spørgsmål, hvor vi bad deltagerne om at vurdere, om forsøgets nye affaldsløsninger er bedre eller dårligere end dem, man havde før forsøget. Her må det også medtænkes, at det især nok er de mest interesserede, og dermed opmærksomme, som har deltaget.

	Meget bedre	Lidt bedre	Det samme	Lidt dårligere	Meget dårligere
Akacieparken	22,4%	23,7%	21,6%	11,8%	20,5%
Skolevangen	36,2%	40,1%	12,7%	2,2%	8,8%
Retortvej	67,2%	14,3%	0,0%	5,0%	13,5%
I ALT	33,7%	30,5%	15,1%	6,5%	14,2%

I Akacieparken er man meget splittede - nogle mener de er bedre, andre at de er dårligere, nogle mener at de er blevet meget dårligere. I Skolevangen synes de fleste, at forsøgsordningerne trods alt er et skridt i den rigtige retning. På Retortvej synes de fleste, at ordningen er betydeligt bedre.

Mulighederne for at sortere og affald er blevet bedre:

Selvom mulighederne af mange ikke anvendes, som de var tiltænkt, så erkender de fleste, at mulighederne for at aflevere de enkelte fraktioner, principielt er betydeligt bedre i forsøget. Tabellen her viser resultaterne for alle fire fraktioner (papir, pap, plast og metal) for de tre områder og i alt.

Som det ses er billedet tydeligt - selve mulighederne for at aflevere vurderes ensartet at være lidt eller meget bedre (eller det samme) for alle områder og for alle fraktioner:

		Meget bedre	Lidt bedre	Det samme	Lidt dårligere	Meget dårligere
Akacieparken	Papir	22,2%	16,7%	52,8%	0,0%	8,3%
	Pap	29,7%	35,1%	24,3%	2,7%	8,1%
	Plast	27,0%	32,4%	27,0%	4,2%	9,3%
	Metal	21,6%	34,6%	29,7%	3,2%	10,8%
	I alt	25,2%	29,7%	33,5%	2,5%	9,1%
Skolevangen	Papir	34,3%	19,6%	40,4%	0,0%	5,7%
	Pap	37,1%	13,4%	34,3%	0,0%	15,2%
	Plast	31,4%	28,6%	25,7%	6,3%	8,0%
	Metal	29,4%	26,5%	32,4%	6,5%	5,3%
	I alt	33,1%	22,0%	33,2%	3,2%	8,6%
Retortvej	Papir	85,7%	0,0%	14,3%	0,0%	0,0%
	Pap	53,9%	17,5%	28,6%	0,0%	0,0%
	Plast	57,1%	25,8%	17,1%	0,0%	0,0%
	Metal	78,1%	8,0%	13,9%	0,0%	0,0%
	I alt	68,7%	12,8%	18,5%	0,0%	0,0%
I ALT	Papir	34,7%	16,3%	42,8%	0,0%	6,2%
	Pap	35,8%	22,9%	29,5%	1,1%	10,6%
	Plast	32,3%	29,9%	25,4%	4,8%	7,7%
	Metal	31,3%	27,9%	29,3%	4,4%	7,0%
	I alt	33,5%	24,3%	31,7%	2,6%	7,9%

Vi har herefter stillet tre enkle spørgsmål, hvor vi bad deltagerne om at sammenligne de nye forsøg med de gamle ordninger - og fortælle, om det med de nye forsøgsordninger...:

1. Er det nemmere eller sværere at aflevere?
2. Har du/I mere eller mindre lyst til at sortere og aflevere affald?
3. Er mulighederne for at aflevere flere affaldstyper bedre eller dårligere?

1. Er det nemmere eller sværere at aflevere?

Majoriteten mener, at det trods alt (principielt/hvis de fungerede efter hensigterne) er blevet markant nemmere:

	Nemmere	Det samme	Sværere
Akacieparken	59,5%	35,1%	5,4%
Skolevangen	62,9%	28,6%	8,6%
Retortvej	71,4%	26,3%	2,3%
I ALT	62,4%	31,1%	6,6%

2. Har du/I mere eller mindre lyst til at sortere og aflevere affald?

I Akacieparken har en mindre del fået mere lyst til at aflevere, mens de fleste oplever det som det samme. I Skolevangen er det flere, som har mere lyst til at aflevere - og på Retortvej markant flest:

	Mere lyst	Det samme	Mindre lyst
Akacieparken	27,0%	67,6%	5,4%
Skolevangen	42,9%	48,5%	8,6%
Retortvej	69,3%	30,7%	0,0%
I ALT	39,1%	54,6%	6,4%

3. Er mulighederne for at aflevere flere affaldstyper bedre eller dårligere?

Samme billede tegner sig ift. mulighederne for at aflevere flere affaldstyper:

	Bedre muligheder	Det samme	Dårligere muligheder
Akacieparken	37,8%	54,1%	8,1%
Skolevangen	51,4%	40,1%	8,5%
Retortvej	85,7%	14,3%	0,0%
I ALT	49,4%	43,2%	7,4%

Er der noget omkring INDRETNINGEN eller PLACERINGEN, som kan forbedres - noget som er irriterende?

Herefter bad vi om indspark og ideer til, hvordan forsøgsløsningerne kunne forbedres. Selvom nogle også her sprang spørgsmålet over eller sagde 'det ved jeg ikke', så kom der alligevel mange bud på forbedringer, dog i mange tilfælde gentagelser af tidligere synspunkter. Især får man her indtryk af den oplevede sammenhæng imellem 'rod' og 'manglende tømning'.

Her har vi samlet de mest centrale:

Akacieparken:

- : Angående storskrald er det bedre at sætte det i store skrald som før
- : Bedre muligheder ja, men ikke godt nok. Skal tømmes langt oftere, det ser meget rodet ud. Meget grimt lige der hvor man går forbi
- : De er ikke blevet tømt. Alle typer sorteringsmuligheder er ikke tilgængelige, så vi bruger den faste station. Godt initiativ ellers :-)
- : Containerne er tit overfyldte.
- : De ligger på de forkerte placeringer og affaldet plejer at ligge og flyde på gulvet. Dårlig udsigt - ser dårligt ud.
- : De skal ikke placeres på parkeringspladsen
- : Det er ikke selve placeringen men at folk ikke bruger dem og smider uden for, det ser helt forkert og rodet ud. Det skal nok tømmes oftere.
- : Det er irriterende at folk ikke maser papkasserne, så de ikke fylder så meget. Så er der plads til mere. Der er folk der ikke ser sedlen på containerne, hvad de er til. Så som plastik, metal osv. De putter bare i.
- : De skal lukkes inde i et skur eller lignende
- : Påmind beboere om, at det ikke skal smides under trapperne osv.
- : Det fungerer ikke at lave stationerne op til legepladsområde, da børnene bruger det til at lege med. Kan man evt. lave en løsning omkring trapperne, da det lader til at være de flestes foretrukne sted i forvejen?
- : Det ville være skønt hvis de lå under trapperne
- : For tæt på ejendommen. Udseendet skæmmer.
- : I får ikke tømt beholderne. Man skal ud og gå på vejen for at komme forbi. Det er over en uge siden at der sidst er tømt.
- : Det er alt for tæt på legepladserne.
- : Mere plads til storskrald, ellers godt
- : Når der er for meget storskrald ligger det ude på stien og roder
- : Overveje om stort brændbart affald skal være en del af ordningen. Placering ok, bedre afskærmning og skiltning.
- : Informere beboerne om hvordan de benyttes. Man skal ikke smide ting og gå igen!
- : Storskrald er noget der fylder meget, så det blev meget lig eller værre end da folk lagde storskrald i trappetårnene
- : Udformningen skal være pænere med tydeligere anvisninger

Skolevangen:

- : At andre kan komme ude fra og rode og svine til i den lukkede gård
- : De er for langt væk fra opgangen. De er for små. Tingene bliver smidt ved siden af.
- : Folk smider køkkenaffald, pap osv. Efterhånden ligner det en svinesti ude på vores fortorve. Der skal ryddes op i alle skraldespandene.
- : Der mangler en beskrivelse af containernes indhold. Kan aldrig huske forskel på den grå og orange. Ny tekst på containerne hertil tak! ;-)
- : Det ville være rart med et indleveringsstation hvor man kan stille ting, som andre bare kan genbruge
- : Kan ikke forstå hvorfor der ikke kommer låg på skraldespandene, da fuglene hiver alt skrald op og det er noget svineri
- : Man skal gå langt for at sortere ordentligt, f.eks. til glascontainerne, og det samme til pap
- : Nogle af beholderne er meget beskidte og giver mig ikke lyst til at bruge dem. De kunne placeres et sted, hvor de ikke dækkes af fuglelort!
- : Pap, plast, metal etc. skal skrives på arabisk.
- : Hvis det regner er de uden overdækning hvis de står åbne
- : Storskraldscontaineren står et andet sted
- : Udfordring at det ikke er lige uden for hoveddøren
- : Ved opgangene er der ikke papaffald - det mangler. Det er kun på containerpladsen

Retortvej:

- : Det er ikke særligt kønt at have midt i gården. Pladsen burde være brugt til socialt samvær, sammen med de andre beboere
- : For lidt plads til pap.
- : Fliserne omkring skuret ligger løst
- : Bestyrelse/beboere tages med på råd ved planlægning
- : Meget små huller man skal have tingene igennem, så man bliver nødt til at gå ind i skuret
- : Placering!!! Midt i gård? Den plads som vi har brugt til grill placering
- : Vi mangler en til glas
- : Skulle det eventuelt skrives på engelsk også, så dem der ikke kan dansk også kan være med?
- : Visualisering skal være mere uddybende (tegninger) og udskæring ved indkast kunne være mere brugervenlig

Spørgsmål om funktionsnedsættelser:

Vi har stillet seks enkle spørgsmål om funktionsnedsættelser og brug af forskellige hjælpemidler. I tabellen her er alle svar samlet i overskuelig form.

I kolonnen yderst til højre har vi angivet, hvor stor en andel af deltagerne, som har markeret én eller flere af funktionsnedsættelserne eller brug af hjælpemidler. At tallet her er lavere end en summation af alle svar skyldes selvfølgelig, at der i vid udstrækning er 'dobbeltdækning' imellem især:

- 1) funktionsnedsættelse af hænder og arme og
- 2) brug af rollator/stok/kørestol ved svække ben og gangbesvær.

Nedsat funktionsevne / brug af		Hænder	Arme	Ben/gang	Rollator	Stok	Kørestol	Én ting
Akacieparken	Ja, meget/ofte	0,0%	0,0%	5,1%	1,1%	1,9%	2,1%	8,1%
	Ja, lidt	12,8%	10,3%	7,7%	2,7%	3,3%	1,1%	16,8%
	Nej	87,2%	89,7%	87,2%	96,2%	94,8%	96,8%	75,1%
Skolevangen	Ja, meget/ofte	2,8%	4,2%	6,7%	1,9%	1,2%	0,0%	8,7%
	Ja, lidt	21,0%	22,4%	18,0%	2,3%	3,5%	1,2%	26,1%
	Nej	76,2%	73,4%	75,3%	95,8%	95,3%	98,8%	65,2%
Retortvej	Ja, meget/ofte	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
	Ja, lidt	3,2%	2,2%	4,7%	2,5%	0,0%	0,0%	5,8%
	Nej	96,8%	97,8%	95,3%	97,5%	100,0%	100,0%	94,2%
I alt	Ja, meget/ofte	1,3%	2,0%	5,3%	1,4%	1,4%	0,9%	7,5%
	Ja, lidt	15,7%	15,2%	12,3%	2,5%	3,0%	1,0%	20,1%
	Nej	83,0%	82,8%	82,4%	96,1%	95,6%	98,1%	72,4%

Vi bad derefter alle respondenter, som angav, at de har en mindre eller større funktionsnedsættelse, om at beskrive, hvordan og på hvilken måde dette eventuelt har indflydelse på deres muligheder for affaldssortering og aflevering til genanvendelse.

Der er få, som besvarer dette åbne spørgsmål (det springes generelt over), og som vi tidligere har beskrevet ud fra de personlige interviews skyldes det, at man ikke oplever eller erkender en sammenhæng imellem ens funktionsnedsættelse og markante vanskeligheder med at sortere og aflevere.

Man er vant til sin situation og klarer sig ud fra den i en hverdagsadfærd, som man er så indgroet i, så man ikke er opmærksom på, at et lav-interesseområde som affaldssortering kunne være anderledes eller bedre. Man oplever, erkender eller er stort set ikke opmærksom på, at funktionsnedsættelserne eller brugen af hjælpemidler påvirker affaldssorteringen.

Hjemmeboende børn under 15 år:

I Akacieparken og på Retortvej har ca. hver fjerde (af besvarelserne) hjemmeboende børn - i Skolevangen er det stort set ingen:

	Ja	Nej
Akacieparken	25,6%	74,4%
Skolevangen	2,8%	97,2%
Retortvej	28,6%	71,4%
I ALT	15,1%	84,9%

På trods af tidligere beskrevne problematikker mener de fleste, at det er blevet bedre og nemmere for børn at deltage i sortering og aflevering af affald til genanvendelse:

	Bedre og nemmere	Det samme	Dårligere og sværere
Akacieparken	43,8%	49,5%	6,7%
Skolevangen	50,0%	50,0%	0,0%
Retortvej	62,5%	37,5%	0,0%
I ALT	52,7%	44,5%	2,8%

De ting, man fremhæver som enten allerede bedre for børn eller som man an forbedre yderligere, er især:

- : At skraldet hentes ofte så der ikke roder - det får mange børn til ikke at ville gå hen med affaldet eller gøre dem usikre omkring en rigtig sortering
- : Højden - at det er let at gå til
- : Jeg synes at billeder af affaldet som allerede er der er en rigtig god idé. Det er lettere for børnene at se sorteringen.
- : Korrekt sortering! Børnevenlige illustrationer på affaldscontainerne
- : Lære at tage hensyn til natur og deres fremtid
- : Piktogrammer på containerne.
- : Forældrene gør opmærksom på det og bruge det
- : Lad børnene blive affaldsambassadører, så tager de også ansvar
- : Måske skulle man på en måde kunne se, hvad der skal hvorhen, uden at kunne læse (også for dem, som ikke kan dansk)

Andre ting, som kunne gøre sortering nemmere:

Det sidste punkt i skemaet var et åbent spørgsmål, hvor man kunne angive andre ting, som ville gøre det lettere at sortere mere og bedre. Dette er de vigtigste punkter fra svarene - og som det ses er der en del overlap med tidligere svar:

- : Affaldssortering i boligerne
- : Containerne burde stå ud for hver eneste opgang.
- : Der SKAL skiftes containere og tømmes oftere for at det kommer til at fungere.
- : Der er intet, der kan gøre nemmere, hvis folk ikke gider det!
- : Det er ikke de fysiske rammer, som ikke fungerer. Det er beboerne og kulturelle forskelle, der spiller ind. Beboerne er ligeglade og behandler de udendørs arealer meget ringe. Det eneste som folk forstår er en bøde eller udsmidning af bolig. Det kommer ikke til at ændre sig. Spild af penge.
- : Gøre skiltning bedre og større
- : Indskærpe de store udgifter forbundet med ligegyldighed og forkert sortering
- : Jeg mener I er på rette vej med forsøget, da jeg mener det vil gøre det lettere at sortere, når der er mulighed for at aflevere affaldet tættere på.
- : Bedre ordning for storskrald (adskillelse fra de andre fraktioner) ville gøre affaldsforsøgets sortering af andre fraktioner bedre
- : Tydeliggøre med større mærkater, hvor affaldet skal hen! Måske lidt mere nudging
- : Tøm beholderne. Det flyder med affald omkring dem!
- : At informere befolkningen om, at det nytter at sortere. Der hersker en udbredt myte om at alle containere ender samme sted - altså blandes sammen alligevel. Folk bruger det tit som undskyldning for ikke at gide at sortere.
- : Der er for mange steder til affald. Folk sorterer ikke. Folk smider bare deres ting i den første affaldsspand de møder.
- : Det er vigtigt at der oplyses om HVORFOR affald skal sorteres: Miljø/økonomi
- : Flere flaskecontainere. Flere papcontainere. Tættere på opgangene og to stationer ud for hver blok.
- : Hvis affaldssorteringen startede i flere skraldespande i hjemmet
- : Har man plads nok er det ikke noget problem, men vi bor meget småt her i afdelingen

Køns- og aldersfordeling i effektmålingen:

Retortvej (i gennemsnit 46 år) og Akacieparken (47 år) er de 'yngste', mens Skolevangen ligger noget højere med 58 år. Gennemsnittet ligger på 52 år:

	18-24	25-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70-79	+80	Gns.
Akacieparken	8,4%	10,3%	15,4%	25,6%	17,9%	12,8%	7,0%	2,6%	46 år
Skolevangen	0,0%	5,3%	3,2%	19,4%	25,1%	30,6%	13,9%	2,5%	58 år
Retortvej	13,2%	2,7%	27,1%	11,4%	15,8%	28,4%	1,4%	0,0%	46 år
I ALT	4,9%	7,1%	10,8%	21,1%	21,1%	22,9%	9,7%	2,3%	52 år

Der er en markant overvægt af kvindelige deltagere i undersøgelsen:

	Kvinde	Mand
Akacieparken	78,9%	21,1%
Skolevangen	63,9%	36,1%
Retortvej	57,1%	42,9%
I ALT	69,4%	30,6%